

Portugali

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Portugali

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Portugalin oikeuslaitokseen.

Tuomioistuimet – pääperiaatteet

Portugalin perustuslaissa (*Constituição*, alkaen 202 §) määritellään oikeuslaitoksen ja tuomioistuinten toiminnan pääperiaatteet. Tuomioistuimet ovat itsenäisiä elimiä, joiden toimivaltaan kuuluu oikeudenkäyttö kansanvaltaisessa järjestelmässä. Niiden tehtävä on turvata kansalaisten lailla suojattujen oikeuksien ja intressien puolustaminen, puuttua demokratian ja oikeusturvan loukkauksiin sekä ratkaista julkisten ja yksityisten intressien välisiä ristiriitoja.

Tuomioistuimet ovat riippumattomia, ja niiden toimintaa ohjaa ainoastaan laki. Tuomioistuinten päätökset velvoittavat kaikkia julkisia ja yksityisiä luonnollisia ja oikeushenkilöitä, ja niillä on etusija kaikkien muiden viranomaisten päätöksiin nähden.

Tuomioistuinten istunnot ovat julkisia, ellei tuomioistuin toisin päättä. Perusteena käsittelyyn suljetuin ovin ovat henkilöiden ihmisarvon ja yleisen moraalin suojeleminen tai tuomioistuimen normaalin toiminnan varmistaminen. Siitä annetaan kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Portugalin perustuslain mukaan (alkaen 209 §) maan tuomioistuinjärjestelmä jakautuu kahteen osaan: siviilituomioistuihin ja hallintotuomioistuihin. Lisäksi maassa toimii seuraaventyypisiä tuomioistuihin: perustuslakituomioistuin (*Tribunal Constitucional*), tilintarkastustuomioistuin (*Tribunal de Contas*), välitystuomioistuimet (*tribunais arbitrais*) ja rauhantuomioistuimet (*juílgados de paz*).

Siviilioikeuden alalla toimivat yleiset siviili- ja rikostuomioistuimet jakautuvat kolmeen eri oikeusasteeseen. Ylimmästä oikeusasteesta alimpaan ja alueelliselta kattavuudeltaan laajimmasta suppeimpaan nämä tuomioistuimet ovat: korkein oikeus (*Supremo Tribunal de Justiça*) (valtakunnallinen toimivalta), ylioikeudet (*tribunais da relação*) (yksi läänin kattavaa tuomiopiiriä kohden ja kaksi Porton tuomiopiirissä) ja paikalliset alioikeudet (*tribunais judiciais de comarca*) (1. oikeusaste).

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet jakautuvat kolmeen eri ryhmään käsiteltävän asian ja vaateen arvon mukaan: yleisissä asioissa toimivaltaa käyttävät tuomioistuimet, erityisissä asioissa toimivaltaa käyttävät tuomioistuimet (rikosoikeus, perheoikeus, lapsia koskevat asiat, työoikeus, kauppaoikeus, merioikeus ja rangaistusten täytäntöönpano) ja erityisprosessiin perustuvaa toimivaltaa käyttävät tuomioistuimet (siviilioikeus, rikosoikeus tai yhdistetty; siviili- tai rikosoikeuden osastot; vähäisiä asioita käsittelevät siviili- tai rikosoikeuden osastot).

Hallintotuomioistuihin kuuluvat hallinto- ja verotuomioistuimet (1. oikeusaste), hallinnolliset keskustuomioistuimet (Pohjoinen ja Eteläinen) ja korkein hallinto-oikeus (*Supremo Tribunal Administrativo*) (valtakunnallinen toimivalta).

Tuomioistuinten väliset toimivaltakysymykset ratkaistaan erityisessä *Tribunal de Conflitos* -tuomioistuimessa, jonka toimintaa säännellään lailla.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Portugalin oikeuslaitokseen kuuluvat seuraavat tuomioistuimet:

- Perustuslakituomioistuin (*Tribunal Constitucional*), jonka pääasiallisena tehtävänä on valvoa lakien ja muiden säädösten perustuslain mukaisuutta tai laillisuutta ja sitä, onko sääntelemättömyys perustuslain mukaista
- Tilintarkastustuomioistuin (*Tribunal de Contas*), joka on ylin julkisten menojen laillisuutta valvova elin. Sen tehtävänä on tarkastaa tilit, jotka lain mukaan kuuluvat sen valvontaan
- Yleiset tuomioistuimet (*tribunais judiciais*), jotka käyttävät yleistä tuomiovaltaa siviili- ja rikosasioissa sekä kaikilla niillä aloilla, joita ei ole osoitettu muille oikeusistuimille. Tähän ryhmään kuuluvat korkein oikeus (*Supremo Tribunal de Justiça*), toisen oikeusasteen tuomioistuimet (*tribunais judiciais de segunda instância*), joita ovat lähinnä ylioikeudet (*tribunais da relação*),

sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimet (*tribunais judiciais de primeira instância*), joita ovat lähinnä paikalliset alioikeudet (*tribunais de comarca*)

- Hallinto- ja verotuomioistuimet (*tribunais administrativos e fiscais*), jotka ratkovat hallinnollisia ja verotukseen liittyviä riita-asioita. Näihin oikeusistuimiin kuuluvat korkein hallinto-oikeus (*Supremo Tribunal Administrativo*), hallinnolliset keskuustuomioistuimet, hallinnolliset piirituomioistuimet sekä verotuomioistuimet.
- Rauhantuomioistuimet (*Julgados de Paz*) ovat erityistuomioistujia, joiden tehtävänä on ratkaista sellaisia yksityisoikeudellisia riita-asioita, joissa vaateen määrä on enintään 5 000 euroa.
- Sotatilan aikana voidaan perustaa myös sotatuomioistujia (*tribunais militares*).

Hyödyllisiä linkkejä

[Tribunal Constitucional](#)

[Tribunal de Contas](#)

[Supremo Tribunal de Justiça](#)

[Tribunal da Relação de Lisboa](#)

[Tribunal da Relação do Porto](#)

[Tribunal da Relação de Coimbra](#)

[Tribunal da Relação de Évora](#)

[Tribunal da Relação de Guimarães](#)

[Supremo Tribunal Administrativo](#)

[Tribunal Central Administrativo do Sul](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 29/12/2017